

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

תוכן

- א. אותיות ... במסירה בין כתב ולא מסר בין מסר ולא כתב לא קנה עד שיכתוב וימסור
1
- ב. ספינה נקנית במסירה.....2
- ג. מסירה קונה ברשות הרבים ובחצר שאינה של שניהם.....2
- ד. משיכה קונה בסימטא ובחצר שהיא של שניהם והגבהה קונה בכל מקום ... עד שימשכנה מרה"ר לסימטא ואם רשות בעלים היא לא קנה עד שישכור את מקומה.....3
- ה. דאמר ליה לך משוך וקני ... קפידא.....4
- ו. האי מאן דמזבין ליה שטרא לחבריה צריך למיכתב ליה קני הוא וכל שעבודא דביה
4

דף עו.

א. אותיות ... במסירה בין כתב ולא מסר בין מסר ולא כתב לא קנה עד שיכתוב וימסור

כבר התבאר במסכת יבמות דף קטז. ובקידושין דף מז: שלהלכה אותיות¹ אינם נקנים במסירה לבר, כיון שאין בהן ממש על מה יחול הקנין², לפיכך אמרו חז"ל שצריכין לחזק קנינם, ואמרו שאין ניקנין אלא בכתיבה ומסירה, הלכך כשמוכר שטר לחברו³ ומסרו לו, צריך לכתוב לו גם כן – "אני פלוני

¹ שו"ע ונו"כ שם סו א

² לשון הגמרא [ב"ב ע"ז ע"א] מילי נינהו ואין קנין מילי במילי, ר"ל דאין קנין סודר וחליפין חלין כי אם אדבר שגופו ממון והוא בידו, משא"כ שטר זה דאינו אלא לראיה שכך וכך חייב ושהשדות של הלוח משועבדים לו, אבל עדיין אינו שלו, דקי"ל כרבא [פסחים ל' ע"ב] דאמר בעל חוב מכאן ולהבא הוא גובה, ולכך אפילו מסר השטר ביד הזוכה (כו') ואמר לו בע"פ קני לך איהו וכל שעבודיה עדיין מילי במילי הוא, עד שיכתוב לו אתה פלוני קנה שטר זה ממני על פלוני איהו וכל שעבודיה, דכתיבה זו מחשב מעשה והוא עצמו הקנין וא"צ קנין אחר סמ"ע שם א

³ עיין ש"ך שם א שם"ל לעיקר שמכירת שטרות דאורייתא. ועיין בתומים (סק"א) דנראה כמש"כ הרמב"ם (פ"ו ממכירה הי"ב) והרא"ש (כתובות פ"ט סי' י) דמכירתן דרבנן, זולת בשטר שכתב בו לכל המוציאו זהו מכירתו דאורייתא, וכתב הסמ"ע (סק"א) דנפ"מ במוכר שטרות לגוי.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

בן פלוני מקנה לך פלוני בן פלוני שטר זה על פלוני בן פלוני אותו וכל שיעבוד שיש בו", ויתבאר עוד להלן.

ב. ספינה נקנית במסירה

ספינה הואיל⁴, וא"א להגביה ואין יחיד יכול למשכה, ויש במשיכתה טורח גדול, שאינה נמשכת אלא על ידי רבים, לא הצריכה משיכה אלא נקנית במסירה⁵, וכן כל כיוצא בזה. ואם אמר לו: לך משוך וקני, אינו קונה הספינה עד שימשכנה כולה מלא ארכה, ויוציאנה מכל המקום שהיתה בו, שהרי הקפיד המוכר שלא יקנה זה אלא במשיכה. ואם עומדת ברשות הרבים צריך למשכה מרשות הרבים לסימטא, ושוב לא בעי שימשכנה בסימטא מלא ארכה⁶.

יש אומרים⁷ שדבר כבד מאד שאי אפשר ליחיד למשכו דינו כספינה ונקנה גם במסירה.

דף עו:

ג. מסירה קונה ברשות הרבים ובחצר שאינה של שניהם

⁴ שו"ע ונו"כ שם ז

⁵ בטור משמע דמסירה דספינה היינו אחיזת החבל המנהיג בה, וכן מסתבר, דלא שייך לאחוז בה כמו ברגלה או בשערה של בהמה וא"צ שימסרנה לו המוכר מיד ליד.

⁶ סמ"ע טו

⁷ כן משמע בשו"ע שם ז גבי ספינה מלשון הרמב"ם שסיים וכן כל כיוצא בזה, וכ"כ הטור בשם הרמ"ה, וכ"כ המאירי בב"ב פ' הספינה, אבל דעת התוס' והרא"ש דרק בע"ח וספינה נקנים במסירה, דמסירה דידהו הוי כמשיכה שבנענוע כל דהו הולכת מכחו, ולכן אפילו לא הלכה כלל קנה, אבל שאר מטלטלין לא מהני מסירה, עיין שם. וצ, ועי' סמ"ע סימן רנ"ט שכתב דאע"פ דלא מהני מסירה כי אם בספינה ובע"ח, היינו דוקא בעין מסירת אפשר, אבל מסירה גמורה מהני, וצ"ל דאירי במסירה שאין בה משיכה ולא קנין ידו, דאל"ה אמאי קרי ליה מסירה, וצ"ע. עי' באמרי בינה קונטרס הקנינים סימן ז שהאריך לדון בדברים שדרכם במשיכה או בהגבהה אם נקנים במסירה, והביא מדברי הרמ"ה שאם מסרם המקנה לידו קונה אף במסירה, עיין שם באריכות.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

מסירה אינו קונה⁸ אלא ברה"ר או בחצר⁹ שאינה של שניהם¹⁰.

ד. משיכה קונה בסימטא ובחצר שהיא של שניהם והגבהה קונה בכל מקום... עד שימשננה מרה"ר לסימטא ואם רשות בעלים היא לא קנה עד שישכור את מקומה

כבר התבאר במסכת קידושין דף כה: שהגבהה קונה בכל מקום¹¹ אף ברה"ר או ברשות מוכר¹². אבל משיכה אינה קונה אלא בסימטא שהוא מקום שיש לרבים רשות להלך שם, ואף להתעכב קצת וכגון רחוב צדדי שאין דרך בני אדם להקפיד על מי שמתעכב שם, וברשות של שניהם, של קונה ומוכר, ובאופן שאינו קונה מדין חצר, אבל לא ברשות הרבים¹³ שאין אדם יכול

⁸ שו"ע ונו"כ שם ט וסעיף יא.

⁹ והוסיף הרמ"א דהא דקונה בחצר שאינה של שניהם היינו שהכניסה שם שלא ברשות בעל החצר, שאז דינו ברה"ר, אבל אם נתן בעל החצר רשות להכניס ה"ז כרשות של זה שהרשהו או של שניהם, והוא מדברי המ"מ, והטעם בזה משמע בסמ"ע סימן קצו שלא תיקנו מסירה אלא במקום שאינו יכול לעשות משיכה.

¹⁰ ובמשפ"ש הביא מדברי שו"ת חת"ס יו"ד סימן שיח בדין מי שמכר פרה מבכרת למשרתו עכו"ם ולא משך אותה אבל האכילה והשקה אותה בבית אדונו המוכר, והביא מדברי הר"ן דמסירה אינו קונה ברשות מוכר, מפני שרשותו של מוכר מעכבת עליו, וכתב החת"ס דאע"פ דמסירה במקום משיכה אינו קונה אפילו אמר לו בפירוש שיקנה במסירה, היינו במידי דלא מהני ביה מסירה, אבל בדבר שיש בו קנין מסירה, כגון פרה, אלא שהמקום גורם, שהוא בבית המוכר, יש לומר שאם אמר לו קנה הו"ל כמשאיל לו מקום וקנה במסירה, אבל במשיכה כה"ג לא מהני, משום שאין כאן הוצאה מרשות לרשות, וכ"כ בשו"ת נטע שעשועים דברשות מוכר לא מהני משיכה אף על פי שאמר לו קנה, ועי' במשפ"ש מה שהביא מתשובתו בענין זה, ודן שם בענין ספק בקנין לפטור מבכורה, ודן שם אם בכור בזמה"ז הוא מן התורה, עיין שם.

¹¹ שו"ע ונו"כ שם ב.

¹² ופירש הסמ"ע, שמ"מ כשהוא בידו הרי הוא מביאו לרשותו, דכל מה שביד האדם הרי הוא כמונה בביתו, וכתב בקצה"ח שמצינו גם הגבהה מכחו ולא בא לידו וקונה ומ"מ קונה אף ברה"ר, אף על גב דליכא סברת הסמ"ע, שכך תיקנו חכמים, ובחידושי הרשב"א קידושין דף כו הקשה בהגבהה מכחו והוא באויר ברשות מוכר אמאי מהני, הרי סופו לנות בקרקע שהוא חצרו של מוכר, והרי הוא כמונה, וצ"ע דא"כ גם ברשות שאינו של מוכר נימא דהוי כמונה.

¹³ וכתב הסמ"ע ס"ק יז דהא דאין משיכה קונה ברה"ר אף על פי שאין משיכה בלא מסירה והרי מסירה קונה ברה"ר מ"מ כיון דגלי דעתיה לקנות במשיכה אינו קונה אלא במשיכה, עיין שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

להתעכב שם¹⁴. ולא בהצר שאינו של שניהם¹⁵, ומסירה אינה קונה אלא ברה"ר שלא תקנוה אלא במקום בו משיכה אינה קונה¹⁶.

ולפיכך היתה הספינה עומדת ברה"ר¹⁷ והתחיל הקונה למשוך, אינו קונה עד שימשכנה כולה לסימטא, אף על פי שעב"פ יש כאן מסירה ברה"ר, דכיון שהתחיל לקנות במשיכה, אינו יכול לקנות בקנין אחר¹⁸.

ה. דאמר ליה לך משוך וקני ... קפידא

מה שהתבאר שספינה¹⁹, לא הצריכה משיכה אלא נקנית במסירה, זהו בסתם או לפני המוכר אך אם אמר לו לך משוך וקני, אינו קונה הספינה עד שימשכנה כולה מלא ארכה, ויוציאנה מכל המקום שהיתה בו, שהרי הקפיד המוכר שלא יקנה זה אלא במשיכה. ואם עומדת ברשות הרבים צריך למשכה מרשות הרבים לסימטא, ושוב לא בעי שימשכנה בסימטא מלא ארכה²⁰.

ו. האי מאן דמזבין ליה שטרא לחבריה צריך למיכתב ליה קני הוא ונל שעבודא דביה

¹⁴ אבל אינו תלוי בדיני רה"ר לענין שבת, וכ"כ במשפט שלום, וכתב עוד שמדברי רש"י בעירובין דף מב מוכח שבמקום שאסור לו היום לילך לשם אינו קונה במשיכה, וכתב בערוה"ש דברה"ר לא מהני נתינת רשות מבני רה"ר דשייך לכל העולם, וכן במבוי מפולש, אבל במבוי שאינו מפולש, מהני רשות בני המבוי.
¹⁵ והיינו הצר של אחר, ודוקא כשלא נתן לו בעל החצר רשות למשוך שם, אבל כשנתן לו רשות כתב הסמ"ע דהוי כחצר של שניהם וקונה במשיכה, והט"ז בסימן קצח סעיף ט חולק וסובר דבכה"ג אינו קונה במשיכה, עיי' שם.

¹⁶ שו"ע ונו"כ שם ט יא

¹⁷ שו"ע ונו"כ שם יב

¹⁸ כיון שגילה בדעתו שאינו רוצה לקנות בתפיסת המסירה, אינו קונה בקנין אחר, וצריך לומר דאיירי שהוא בפני המוכר או הנותן שא"צ שיאמר לו לקנות, אבל שלא בפניו אם אמר לו קנה במשיכה, בלא"ה אינו קונה במסירה, אלא שאפשר שאמר לו קנה בכל קנין המועיל. פתחי חושן חלק ח פרק ו הערה סו

¹⁹ שו"ע ונו"כ שם ז

²⁰ סמ"ע מזו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

כבר התבאר שכשמוכר שטר לחברו²¹ ומסרו לו, צריך לכתוב לו גם כן – "אני פלוני בן פלוני מקנה לך פלוני בן פלוני שטר זה על פלוני בן פלוני אותו וכל שיעבוד שיש בו", ויכול לכתבו על השטר עצמו שמוכר²², ואם לא כתב לו כן לא קנה המלוה שבו, ואפילו הנייר לצור על פי צלוחיתו לא קנה, שהרי עיקר דעתו לא היתה לקנות הנייר אלא מה שכתוב בו, לפיכך לא הוי אלא מקח טעות ומחזיר לו הנייר וזה יחזיר לו הדמים.

²¹ עיין ש"ך שם א שם"ל לעיקר שמכירת שמרות דאורייתא. ועיין בתומים (סק"א) דנראה כמש"כ הרמב"ם (פ"ו ממכירה הי"ב) והרא"ש (כתובות פ"ט סי' י) דמכירתן דרבנן, זולת בשטר שכתב בו לכל המוציאו זהו מכירתו דאורייתא, וכתב הסמ"ע (סק"א) דנפ"מ במוכר שמרות לגוי.
²² סמ"ע שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

